

TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN

OPETUSSUUNNITELMA 2024

KUVATAIDE JA KÄSITYÖ

LOVIISAN KANSALAIPOISTO – LOVISA MEDBORGARINSTITUT

LOVIISAN TAIDEKOULU

SISÄLTÖ

1 OPETUSSUUNNITELMA

1.1 Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet

1.2 Toiminta-ajatus

2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä

2.2 Arvoperusta

2.3 Oppimiskäsitys

2.4 Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet

3 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1 Oppimisympäristö

3.2 Toimintakulttuuri

3.3 Yhteistyö ja toiminnan jatkuva kehittäminen

3.4 Oppilaaksi ottaminen

4 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

5 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

6 OPPIMISEN ARVIOINTI

6.1 Arvioinnin tehtävä ja toteutus opintojen aikana

6.2 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

6.3 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

7 KUVATAIDE

7.1 Varhaisiän kuvataidekasvatus

7.2 Kuvataiteen yhteiset opinnot

7.3 Kuvataiteen teemaopinnot

7.4 Työtavat kuvataiteen opetuksessa

7.5 Oppimisen arviointi kuvataiteen opetuksessa

8 KÄSITYÖ

8.1 Varhaisiän käsityökasvatus

8.2 Käsityön yhteiset opinnot

8.3 Käsityön teemaopinnot

8.4 Työtavat käsityön opetuksessa

1 OPETUSSUUNNITELMA

1.1. Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet

Taiteen perusopetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) sekä sitä täydentävään asetukseen (813/1998). Loviisan kansalaisopisto – Lovisa medborgarinstitut järjestää taiteen perusopetusta kuvataiteessa ja käsityössä. Loviisan Taidekoulu -nimitystä käytetään kuvaamaan Loviisan kansalaisopisto – Lovisa medborgarinstitutin järjestämää taiteen perusopetusta tässä opetussuunnitelmassa ja opiston toiminnassa.

Tämä opetussuunnitelma perustuu opetushallituksen 20.9.2017 antamiin yleisen oppimäärän perusteisiin ja koskee kuvataidetta ja käsityötä. Opetushallitus päättää myös oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §).

Loviisan taidekoulun opetussuunnitelmaa laadittaessa on huomioitu oppilaiden yksilölliset tarpeet ja valmiudet, taiteenalan traditio ja paikallinen kulttuuriperintö, taiteenalan kansalliset ja kansainväliset muutokset, jatko-opintojen vaatimukset sekä oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus.

Taiteen perusopetusta koskeva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sisältyy Loviisan kansalaisopiston yleiseen tasa-arvosuunnitelmaan.

1.2. Toiminta-ajatus

Oppilaitoksessamme annettavan taiteen perusopetuksen tarkoitus on antaa yleisen oppimäärän mukaista opetusta kuvataiteessa ja käsityössä. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda perustaa emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä elinikäiseen taiteiden harrastamiseen.

Taiteen perusopetus antaa valmiuksia hakeutua taiteenalan ammatilliseen sekä korkea-asteen koulutukseen.

2 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

2.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteenalan ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnöllä. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

2.2 Arvoperusta

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä. Opetuksen lähtökohtana ovat kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

2.3 Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia. Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista. Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

2.4 Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteena on elinikäisen taidesuhteen ja kulttuurisen osallisuuden edistäminen. Taiteenalan yleisen oppimäärän opinnot tarjoavat innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita kannustetaan pohtimaan taiteen merkitystä omassa elämässä sekä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä taiteen keinoin. Yleisen oppimäärän tavoitteena on oppimisen ilon, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet ja lähtökohdat. Oppilasta kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta. Yleisen oppimäärän opinnoissa oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat taiteenalan ilmaisukeinoja moniaistisesti. Opetus tukee oppilaiden ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä myös taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntämällä. Oppilaita kannustetaan tutustumaan taiteenalaan historiallisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

3 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1 Oppimisympäristö

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa kuvataiteen ja käsityön opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan.

Monipuolisten oppimisympäristöjen tarkoituksena on tukea oppilaiden kasvua ja innostaa heidät oppimiseen. Ne myös tarjoavat jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin. Tavoitteena on, että oppimisympäristöt luovat edellytykset taiteenalan ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen.

Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden taiteenalan opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

3.2 Toimintakulttuuri

Yhteinen toimintakulttuuri Loviisan taidekoulussa edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa ja vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

Loviisan taidekoulussa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Toimintakulttuurin kehittämiseen kuuluu olennaisesti, että opettaja kehittää jatkuvasti pedagogiikkaa ja taiteenalan osaamista. Tärkeitä osia toimintakulttuurin kehittämisessä ovat myös oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

3.3. Yhteistyö ja toiminnan jatkuva kehittäminen

Toiminnassamme arvostamme taiteiden välisyyttä ja monipuolista yhteistyötä. Pyrimme yhteistyöhön muiden taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten, taiteilijoiden, yritysten, yhdistysten sekä paikallisten toimijoiden kanssa. Huoltajiin ja oppilaisiin pidetään säännöllisesti yhteyttä.

Arvioimme jatkuvasti toimintaamme. Toiminnan kehittämisen keskiössä on opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Avoin ja rakentava yhteistyö oppilaitoksen sisällä sekä vanhempien kanssa on tärkeää.

3.4 Oppilaaksi ottaminen

Loviisan taidekoulussa oppilaat otetaan opetusryhmiin ilmoittautumisjärjestyksessä. Jatkavilla oppilailla on etuoikeus jatkoryhmän paikkaan. Opetusryhmiin voidaan ottaa oppilaita myös kesken lukukauden. Oppilaat sijoitetaan ikä- ja taitotasonsa mukaan sopivaan opetusryhmään. Taiteen perusopetuksen yleiseen oppimäärään kuuluvien opintojen jatkuvuus tulee taata niin, että opiskelijan on mahdollisuus suorittaa myös teemaopintoja ja saada opintonsa päätökseen.

4 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laajuus on 500 tuntia. Tämä määrä jakautuu kahteen osaan niin, että yhteisiä opintoja on 300 ja teemaopintoja 200 tuntia. Nämä ovat laskennallisia tuntimääriä, käytännössä yksi oppitunti kestää 45 minuuttia.

	1. vuosi	2. vuosi	3.vuosi	4. vuosi	5. vuosi	6. vuosi	Yhteensä
Yhteiset opinnot	60	60	50	50	40	40	= 300
Teemaopinnot			40	40	60	60	= 200
Yleinen oppimäärä yht.	60	60	90	90	100	100	= 500

Yhteisten opintojen tarkoituksena on tarjota oppilaalle mahdollisuus hankkia perustaidot. Teemaopinnoissa hän voi laajentaa perustaitojaan. Koulutuksen järjestäjä voi tarjota keskenään vaihtoehtoisia teemaopintojen opintokokonaisuuksia. Koulutuksen järjestäjä määrittelee yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Yhteisiä opintoja edeltävän varhaisiän kasvatuksen laajuudesta päättää koulutuksen järjestäjä.

Opetus järjestetään niin, että oppilaan on mahdollista saavuttaa kuvataiteen tai käsityön oppimäärän tavoitteet ja sisällöt. Opetuksen järjestämisessä pyritään joustavuuteen mm. ottamalla huomioon oppilaan ikä, hänen aiemmin hankkimansa taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät.

5 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Oppilaan lähtökohtiin nähden tulisi tapahtua kehittymistä ja tätä kehittymisen sekä oppimisen prosessia pitää voida arvioida sekä seurata. Oppimäärää voidaan tarvittaessa yksilöllistää vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Oppilaalle laaditaan tällöin esimerkiksi henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Tämä voi tarkoittaa esim. tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille.

6 OPPIMISEN ARVIOINTI

6.1. Arvioinnin tehtävä ja toteutus opintojen aikana

Taiteen perusopetuksessa arvioinnilla pyritään kannustamaan oppilasta oppimiseen. Arviointi on oikeudenmukaista ja eettisesti kestävä. Arvioinnin tehtäviä ovat oppilaan ohjaaminen oppimiseen, opintojen edistymisen tukeminen ja hänen itsearviointinsa kehittyminen. Käytännössä arviointi tapahtuu esimerkiksi jatkuvana palautteena, jonka avulla oppilasta rohkaistaan havainnoimaan omaa sekä yhteistä työskentelyä. Oppilaan toivotaan tämän avulla suuntautuvan omiin tavoitteisiinsa sekä ymmärtävän omaa oppimistaan. Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin tavoitteisiin ja arvioinnin kohteisiin. Oppilas perehtyy oman taiteenalan arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista hyvällä vuorovaikutuksella oppilaan kodin ja Loviisan taidekoulun välillä.

6.2. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaan aikaisemmin suorittamat opinnot tai muutoin hankittu osaaminen on mahdollista saada arvioiduksi, tunnustetuksi ja hyväksiluetuksi. Taiteen perusopetuksen osaamisen tunnustaminen perustuu selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta.

6.3. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus opintojen suorittamisen jälkeen.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus

Päättötodistus sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala (käsityö tai kuvataide)
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskelu-aika vuosina
- opintojen laajuudet ja opintokokonaisuuksien nimet
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- tieto siitä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen opetussuunnitelman

perusteiden 2017 mukaisesti

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opinnoista

Osallistumistodistus annetaan pyydettyessä, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

7 BILDKONST

Studierna i bildkonst stödjer elevens utveckling, självkänedom, skapande av identitet och kulturella kompetens. Undervisningen stärker elevens upplevelse av sig själv som en aktiv aktör inom den visuella konsten och som en kreativ och ansvarsfull medlem av gemenskapen. Studierna utvecklar färdigheter i visuella iakttagelser, tänkande, uttryck, tolkning och värderingar samt skapar förutsättningar för att eleverna ska lära sig nytt.

I studierna granskas den visuella kulturens fortgående förändring och öppna gränser. Eleven ges möjligheten att fördjupa sig i innehåll, teman och uttrycksmedel som är viktiga för hen. Den egna erfarenhetsvärlden fungerar som en grund för insiktsfullt lärande och skaparglädje. Eleven uppmuntras att glädjas av konst och att uppskatta sitt eget och andras konstnärliga arbete.

Under studierna övar eleven i att tolka och bedöma bildkonst och annan visuell kultur från olika perspektiv. Eleven uppmuntras att reflektera över sambandet mellan konst och vetenskap och att få nya insikter om det. Eleven uppmuntras att använda konstens tillvägagångssätt som medel för växelverkan, samarbete, delaktighet och påverkan. Studierna skapar en grund för ett livslångt intresse för bildkonst.

7.1 Bildkonst för småbarn

Målet för konstfostran för småbarn är att väcka barnets konstintresse och kreativitet. I undervisningen betonas barnets erfarenhetsvärld. Barnet uppmuntras att reflektera över sina iakttagelser av vad hen sett, hört, upplevt och fantiserat. Undervisningen är undersökande, experimenterande och mångkonstnärlig med varierande arbetsätt och verktyg. I studierna övar man sig att beakta andra, att arbeta i grupp och att koncentrera sig på sitt eget arbete. Barnet uppmuntras att glädja över sina egna och andras arbeten. Undervisningen omfattar max 60 lektioner. Studierna utgör en grund för senare studier i den allmänna lärokursen i grundläggande konstundervisning.

7.2 De gemensamma studierna i bildkonst

MÅL

Undervisningens mål är att lära sig grundläggande färdigheter i bildkonst och att uppmuntra och stödja elevens konstnärliga uttryck, personliga förhållande till konst och identitetsutveckling.

Förhållandet till konsten

Undervisningen mål är att

- stödja utvecklingen av elevens konstuppfattning och självkänedom genom målinriktat visuellt uttryck
- uppmuntra eleven att utveckla sitt eget uttryck
- uppmuntra eleven att på ett mångsidigt sätt bekanta sig med olika material och metoder för visuellt uttryck, tvärkonstnärliga arbetsätt och med konst som är betydelsefull för eleven.

Visuell läskunnighet

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att iaktta sin omgivning och utnyttja relationen mellan konst och vetenskap
- uppmuntra eleven att undersöka bilder, fenomen i medierna och den visuella miljön

- handleda eleven att tolka visuell kultur från olika perspektiv
- uppmuntra eleven att använda olika metoder för tolkning av bilder och att vidare tolka och diskutera om dem
- inspirera eleven att reflektera över bildkonsten från ett historiskt, kulturellt, samhällligt och framtida perspektiv.

Delaktighet och påverkan

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att reflektera över olika värden som kommer fram i bildkonst, annan visuell kultur och hans egna arbete
- utveckla kritiskt tänkande
- uppmuntra eleven att uttrycka sina synpunkter och ta ställning med konstens medel.

CENTRALT INNEHÅLL

I undervisningen undersöker man med konstens medel naturen, kulturen och vad det innebär att vara människa. Bildkonsten behandlas som bärare, förmedlare och utlösare av personliga, samhällliga och kulturella betydelser.

Bildens språk och konstens uttrycksmedel

I undervisningen undersöker man bildens språk och hur bildens betydelser byggs upp. Eleven övar på visuella iakttagelser, visuellt tänkande och verbalisering och diskussion om bilder. Eleven prövar på olika verktyg och material och utnyttjar digitala och andra teknologiers möjligheter.

Egna bilder

Innehåll på basen av elevens erfarenheter, iakttagelser, arbetssätt och betydelsefulla bildkulturer. Reflektion över personliga betydelser som de egna bilderna har och om deras förhållande till annan visuell kultur.

Konstens världar

I undervisningen bekantar man sig med verk från olika tidsperioder, kulturer och visuella konstarter. I studierna bekantar man sig med samtidskonstens förfaringssätt, reflekterar över konstens kulturbundenhet, behandlar konstens historiska, sociala och samhällliga betydelser. I undervisningen utnyttjas möjligheter att delta i lokal konstverksamhet. I studierna bekantar man sig med konstens institutioner, andra kulturobjekt, aktuella fenomen inom konsten och det arbete som utförs av professionella inom de visuella branscherna.

Den visuella miljön

I undervisningen bekantar man sig med olika visuella miljöer såsom naturmiljöer, byggda miljöer, föremålsmiljöer, mediemiljöer och visuella delkulturer. Att utvärdera miljön estetiskt, ekologiskt och etiskt övas.

7.3 Temastudier i bildkonst

MÅL

Temastudiernas mål är att bredda de färdigheter som eleven förvärvat under de gemensamma studierna. Temastudiernas syfte är att fördjupa elevens bildkonstnärliga tänkande och uttryck samt utveckla kunskaper och möjligheter att påverka. Även alternativa studiehelheter kan ingå i temastudierna.

Förhållandet till konsten

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att utveckla sin konstuppfattning genom målinriktat visuellt uttryck och reflektion över konst som är betydelsefull för hen och för det egna lärandet
- uppmuntra eleven att reflektera över sin identitet genom att skapa olika bilder och tolka dem
- stödja eleven att utveckla sin kompetens i enlighet med sina mål och synsätt i självständigt eller gemensamt visuellt arbete
- uppmuntra eleven att genom bildskapande reflektera över sin identitet
- uppmuntra eleven att använda olika material, tekniker och uttryckssätt samt att fördjupa sina färdigheter.

Visuell läskunnighet

Undervisningens mål är att

- uppmuntra eleven att uttrycka sig visuellt utifrån hens iakttagelser och tankar genom att utnyttja relationen mellan konst och vetenskap
- stärka elevens förmåga att använda bildens språk, visuella variabler och visuella kommunikationsmedel
- utveckla elevens förmåga att undersöka visuell kultur från olika perspektiv och att motivera sina egna tolkningar
- handleda eleven i att bredda sin kännedom inom bildkonst och annan visuell kultur.

Delaktighet och påverkan

Undervisningens mål är att

- stödja eleven i att uttrycka sina åsikter om de värden som kommer till uttryck i konsten och i annan visuell kultur
- handleda eleven att beakta estetiska, etiska och ekologiska värden självständigt och i grupp
- uppmuntra eleven att utveckla sitt kritiska tänkande genom att granska värdenas betydelse i sin egen livsmiljö, i samhället och i den globala världen

- handleda eleven i att uttrycka sina synsätt och åsikter med konstens medel.

CENTRALT INNEHÅLL

I undervisningen undersöker man med konstens medel naturen, kulturen och vad det innebär att vara människa. Bildkonsten behandlas som bärare, förmedlare och utlösare av personliga, samhälleliga och kulturella betydelser.

Bildens språk och konstens uttrycksmedel

I undervisningen undersöker man bildens språk och hur bildens betydelser byggs upp. Eleven övar på visuella iakttagelser, visuellt tänkande och verbalisering och diskussion om bilder. Eleven prövar på olika verktyg och material och utnyttjar digitala och andra teknologiers möjligheter.

Egna bilder

Innehåll på basen av elevens erfarenheter, iakttagelser, arbetssätt och betydelsefulla bildkulturer. Reflektion över personliga betydelser som de egna bilderna har och om deras förhållande till annan visuell kultur.

Konstens världar

I undervisningen bekantar man sig med verk från olika tidsperioder, kulturer och visuella konstarter. I studierna bekantar man sig med samtidskonstens förfaringssätt, reflekterar över konstens kulturbundenhet, behandlar konstens historiska, sociala och samhälleliga betydelser. I undervisningen utnyttjas möjligheter att delta i lokal konstverksamhet. I studierna bekantar man sig med konstens institutioner, andra kulturobjekt, aktuella fenomen inom konsten och det arbete som utförs av professionella inom de visuella branscherna.

Den visuella miljön

I undervisningen bekantar man sig med olika visuella miljöer såsom naturmiljöer, byggda miljöer, föremålsmiljöer, mediemiljöer och visuella delkulturer. Att utvärdera miljön estetiskt, ekologiskt och etiskt övas.

7.4 Arbetssätt i undervisningen i bildkonst

Undervisningens arbetssätt uppmuntrar till växelverkan med andra, till att skapa tillsammans, till att lära av andra och till reflektion över sitt eget lärande. Vid valet av arbetssätt beaktas elevens egna mål, individuella behov och intresseområden. I undervisningen används olika lärmiljöer, teknologier och medier. Mångsidiga arbetssätt kan främjas genom att använda sig av lokala kulturtjänster, nätverk, aktörer och globala möjligheter.

Målet är att de valda arbetsätten och lärmiljöerna ska stödja en undersökande inställning till lärandet samt att utveckla det kritiska tänkandet hos eleverna. Genom arbetsätten skapas möjligheter att använda material, tekniker och uttrycksmedel på ett mångsidigt sätt. Arbetsätten uppmuntrar till långsiktigt övande och fördjupande av färdigheter och dessutom att experimentera och improvisera.

7.5 Bedömning av lärandet i undervisningen i bildkonst

Bedömningens uppgift är att stödja elevens framsteg i studierna. En fortgående och mångsidig bedömning består av olika sätt att ge respons samt handledning för själv- och kamratvärdering. Eleven handleds att reflektera över sina egna mål för lärandet, iaktta sitt arbete och analysera framstegen i det egna lärandet. Eleven uppmuntras att ge och ta emot respons. Genom bedömning och annan respons uppmuntras eleven att lära sig nytt och att uppskatta andras synpunkter. Färdigheterna i bedömning övas under studiernas gång. Eleven introduceras i principer och praxis för bedömningen i bildkonst.

Föremål för bedömning i den allmänna lärokursen i bildkonst är:

- Förhållandet till konst
- Visuell läskunnighet
- Delaktighet och påverkan

Bedömning och respons i de gemensamma studierna stöder eleven i att förvärva grundläggande färdigheter i bildkonst. Fortlöpande bedömning och annan respons stärker utvecklingen elevens visuella uttryck, förhållande till konst och identitet. Eleven uppmuntras att verbalisera sitt eget lärande.

I temastudierna stöds eleven i att bredda de färdigheter hen förvärvat under de gemensamma studierna. Genom fortlöpande bedömning och annan respons utvecklas elevens visuella tänkande, visuella uttryck, kunskaper och möjligheter att påverka.

8 KÄSITYÖ

Käsityön yleisen oppimäärän tehtävänä on tarjota oppilaalle kokemuksia käsityöstä, muotoilusta ja teknologiasta. Opinnot luovat edellytyksiä oppilaan myönteiselle suhteelle käsityölliseen tekemiseen sekä tukevat hänen kasvuaan ja itsetuntemustaan. Opetuksella tuetaan oppilasta oman ilmaisun, ongelmanratkaisun ja tekemisen tavan etsimisessä. Kokemusmaailmaan kiinnittyvällä, tutkimaan kannustavalla ja elämyksellisellä lähestymistavalla kehitetään oppilaan käsityötaitoja. Oppilasta ohjataan eri materiaalien, tekniikoiden ja työkalujen turvalliseen käyttöön kokeilun, tekemisen ilon ja keksimisen avulla.

Oppilaiden kulttuurista ja yhteiskunnallista osallisuutta tuetaan ohjaamalla heitä pohtimaan käsillä tekemisen ja käsityöläisyyden merkityksiä ja tutustumaan paikalliskulttuuriin. Opinnot kannustavat havainnoimaan ympäristöä ja kulttuurin moninaisuutta sekä innostavat soveltamaan havaintoja

omassa työskentelyssä. Opintojen edetessä oppilasta ohjataan pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta. Oppilaita kannustetaan arvostamaan omaa ja toisten käsityötä. Opinnot luovat perustaa käsityöharrastukselle, joka asettuu osaksi elävää käsityökulttuuria ja taiteiden kenttää.

Opetuksen tavoitteena on auttaa oppilasta näkemään käsityö monitieteisenä ilmiönä. Oppilasta innostetaan tarkastelemaan käsityön, taiteiden ja tieteiden yhteyksiä sekä löytämään niistä uusia oivalluksia. Oppilasta kannustetaan ideoimaan ja rakentamaan uutta. Opintojen tavoitteena on innostaa oppilasta käsityön, kulttuurin ja muotoilun elinikäiseen harrastamiseen.

8.1 Varhaisiän käsityökasvatus

Koulutuksen järjestäjä päättää mahdollisen varhaisiän käsityökasvatuksen järjestämisestä pienille lapsille. Opetus käsittää maksimissaan 60 oppituntia yhden lukuvuoden aikana.

Varhaisiän käsityökasvatuksen tavoitteena on tutustua lähiympäristöön havainnoiden, ihmetellen, tulkiten, leikkien ja elämyksellisesti kokien. Käsityön opinnoissa kokeillaan ja harjoitellaan taitoja erilaisten tekniikoiden, materiaalien ja välineiden turvallisen käytön avulla. Toiminta ja tekeminen rakentuvat oppilaiden omakohtaisille elinympäristön kokemuksille sekä kulttuuri- ja taideilmiöille. Opinnoissa harjoitellaan toisten huomioimista, ryhmätyötaitoja ja omaan työhön keskittymistä. Opetus tukee oppilaan ajattelun ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä ja auttaa näin lapsen myönteisen minäkuvan muodostumista. Opinnot muodostavat pohjaa myöhemmille opinnoille.

8.2 Käsityön yhteiset opinnot

Tavoitteet

Käsityön yhteisten opintojen tarkoituksena on hankkia käsityön perustaidot. Tavoitteena on innostaa oppilasta kehittämään käsityön tekemisessä, suunnittelussa ja toteuttamisessa tarvittavia taitoja. Opinnoissa tutustutaan käsityöhön, teknologiaan ja muotoiluun. Käsityötä tarkastellaan yhteiskunnallisena, kulttuurisena ja monitieteisenä ilmiönä.

Taidot ja muotoilu

Opetuksen tavoitteena on

- harjoitella kädentaitoja, asettaa realistisia tavoitteita ja oppia keinot niiden tavoittamiseksi
- oppia huomaamaan omia ja ympäristöstä tulevia tarpeita
- herättää innostus uusien taitojen kokeilemiseen ja ilmaisemiseen
- rohkaista oppilasta käyttämään materiaaleja ja tekniikoita monipuolisesti

- ymmärtää työohjeiden, -menetelmien, ja -järjestyksen yhteys lopputulokseen
- ohjata oppilasta käyttämään työvälineitä ja – menetelmiä turvallisesti

Yhteiskunta ja kulttuuri

Opetuksen tavoitteena on

- innostaa oppilasta aktiiviseksi käsityökulttuurin havainnoijaksi, tekijäksi, toimijaksi ja kuluttajaksi
- tuoda näkyväksi oppilaiden ajatuksia, tunteita ja tulkintoja käsityöstä, ympäristöstä ja kulttuurista
- rohkaista oppilasta pohtimaan omien valintojensa vaikutuksia käsityössä
- auttaa oppilasta näkemään käsityö elävänä kulttuuriperintönä
- kannustaa oppilasta pohtimaan käsityötä eettisyyden ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta
- auttaa oppilasta ymmärtämään käsityöyrittäjyyden traditiota.

Taiteiden ja tieteiden välisyys

Opetuksen tavoitteena on

- Käsityön hahmottaminen taiteita ja tieteitä yhdistävänä ilmiönä
- Oman toiminnan pohtiminen kestävän kehityksen näkökulmasta
- Kekseliäisyyteen ja luovaan ongelmanratkaisuun innostaminen

Keskeiset sisällöt

Käsityön yhteisissä opinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä

Käsityön yhteisten opintojen keskeiset sisällöt ovat *Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut ja luonnonympäristöt*. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Pukeutuminen

Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaatetusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista

Esine- ja tekstiiliympäristöt

Esine- ja tekstiiliympäristöjä tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilun, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista.

Palveluympäristöt

Palveluympäristöjä tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista.

Rakennetut ja luonnonympäristöt

Rakennettuja ja luonnonympäristöjä tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

8.3 Käsityön teemaopinnot

Tavoitteet

Käsityön teemaopinnoissa laajennetaan oppilaan yhteisissä opinnoissa hankittuja taitoja. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden erilaiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet, paikalliset resurssit ja ajankohtaiset ilmiöt sekä paikallisuus. Teemaopintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintoja.

Taidot ja muotoilu

- Ohjata ja tukea oppilasta syventämään kädentaitojaan
- Rohkaista oppilasta syventämään materiaalien ja tekniikoiden tuntemustaan
- Kannustaa oppilasta havainnoimaan ympäristöään ja arjen elinympäristön haasteita sekä pohtimaan niihin ratkaisuja
- Vahvistaa oppilaan omaa ilmaisua uusilla taidoilla
- Kehittää oppilaan kykyä hallita käsityöprosessia pohtimalla työohjetta, -järjestystä ja -menetelmiä

Yhteiskunta ja kulttuuri

- rohkaista oppilasta syventämään käsityökulttuurin tuntemusta ja tekemään valintoja oman kiinnostuksen mukaisesti
- ohjata oppilasta pohtimaan ja ymmärtämään omien valintojen vaikutuksia tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä ympäristöön
- kannustaa oppilasta osallistumaan käsityön elävän kulttuuriperinnön kehittämiseen
- ohjata oppilasta ympäristön ja käsityökulttuurin havainnointiin
- auttaa oppilasta tekemään eettisesti kestäviä valintoja kulttuurisesti moninaisessa maailmassa

- kannustaa oppilasta tutustumaan paikalliseen yritystoimintaan ja käsityörittäjyyteen.

Taiteiden ja tieteiden välisyys

- ohjata oppilasta ymmärtämään käsityötä monitaiteisena ja -tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntämään sitä omassa työskentelyssä
- kannustaa oppilasta hyödyntämään kestävän kehityksen ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan
- innostaa oppilaita yhteisölliseen kekseliäisyyteen
- rohkaista oppilasta visioimaan uutta, ennen näkemätöntä ja rakentamaan näkemätöntä näkyväksi käsityöksi.

Keskeiset sisällöt

Teemaopintojen keskeisissä sisällöissä syvennetään yhteisten opintojen sisältöjä.

Käsityön teemaopinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyttä ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Käsityön teemaopintojen keskeiset sisällöt ovat Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut ja luonnonympäristöt. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Teemaopintojen keskeiset sisällöt ovat:

Pukeutuminen

Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaatetusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista.

Esine- ja tekstiiliympäristöt

Esine- ja tekstiiliympäristöjä tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilun, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista.

Palveluympäristöt

Palveluympäristöjä tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista.

Rakennetut ja luonnonympäristöt

Rakennettuja ja luonnonympäristöjä tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

Kaikissa näissä edellä mainituissa sisällöissä huomioidaan myös esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden näkökulma.

8.4 Työtavat käsityön opetuksessa

Käsityölle on ominaista havainnoille, pohdiskelulle, käsitteellistämiselle, vuorovaikutukselle, arvottamiselle, tulkinnalle ja aktiivisuudelle perustuva toiminta. Se ilmenee niin opiskelijan käsityöprosessissa kuin laajemmin yhteisön jäsenenä toimiessa.

Työtapojen monipuolisilla valinnoilla tuetaan yksilöllistä tietojen ja taitojen oppimista, ilmaisua ja testaamista sekä yhteistoiminnallista käsityötä. Opetus järjestetään oppimisympäristöissä, jotka tukevat tarkoituksenmukaisesti erilaisten materiaalien, tekniikoiden ja teknologioiden tutkimista sekä niiden kekseliästä soveltamista ja oppilaiden erityisosaamisalueiden kehittymistä.

Käsityössä erilaisiin ilmiöihin tutustutaan elämyksellisesti ja kokemuksellisesti, niitä tutkimalla ja arvottamalla. Työskentelylle asetetut tavoitteet ohjaavat mielikuvitusta, ihmettelyä ja ideoiden kehittelyä. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Työtapojen ja materiaalien valintaa ohjaavat kestävän kehityksen ja kiertotalouden periaatteet.

8.5 Oppimisen arviointi käsityön opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehittymistä opinnoissaan, ilmaisussaan, taidoissaan sekä ohjata häntä omien tavoitteiden asettamisessa. Oman tekemisen analysointi ja reflektointi tukee oppimisen syvenemistä. Arviointia tapahtuu koko prosessin ajan monipuolisin menetelmin. Oppilasta perehdytetään käsityön arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.

Käsityön yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat:

- Taidot ja muotoilu
- Yhteiskunta ja kulttuuri
- Taiteiden ja tieteiden välisyys

Arviointimenetelmät valitaan siten, että niiden avulla voidaan parhaalla mahdollisella tavalla arvioida tavoitteiden saavuttamista ja että ne soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista. Monipuoliseen arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja kuten arviointikeskusteluja, itse- ja vertaisarviointia. Oppilas saa jatkuvaa sanallista palautetta opinnoistaan. Näyttelyiden ja muiden esittäytymisten kautta oppilaat voivat saada myös julkista palautetta.

Oppimisen arviointi on vuorovaikutusta oppilaan, ryhmän ja opettajan välillä. Arvioinnin tavoitteena on tukea oppilaan omien tavoitteiden asettamista ja edistymisen seuraamista suhteessa niihin. Oppimista ja osaamista arvioidaan monipuolisesti oppilaan oppimisprosessissa,

tuotteissa, teoksissa ja palveluissa. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Oppilaalle annettava palaute on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja jatkuvaa. Arvioinnilla oppilasta kannustetaan osaamisensa laajentamiseen, soveltamiseen ja esittelemiseen.

Käsityön yleisen oppimäärän teemaopintoihin sisältyy oppilaan kokoama esitys osaamisestaan, jossa on sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia.